

Становище

от проф. дн Вяра Годорова Гюрова

на дисертационен труд на тема:

„Приложимост на американски модели за организация и управление на частни училища в България”

Автор на труда: Цвета Красиминова Каменополска

Докторант по Докторска програма „Образователен мениджмънт“,

Проф. направление 1.1. Теория и управление на образованието,

Дисертационният труд е един от малкото трудове в България, посветени на изследване приложимостта на чуждестранни образователни модели в България. Това го прави актуален и ценен и с оглед на извършващите се промени в българското образование и влиянието на глобални тенденции, в т.ч. с изходна точка САЩ.

Авторът на труда – г-жа Цвета Красиминова Каменополска – има предимството да познава американския образователен опит не само от литературни източници, но и в неговия „български вариант“ - като учител, заместник-директор и изпълнителен директор на едно от създадените в годините на прехода у нас частно училище – Американско-английската академия, където работи от 2003 до 2018 г. Резултатът от теоретичната й подготовка и управленския опит в такова частно училище е дисертационен труд, чиито силни страни са:

- Логическа структура на труда.

- Убедително представени идеологически (в т.ч. философски) основи на американското образование.

- Съвременен прочит на нормативната уредба на образованието в САЩ, с акцент върху неговата организация и управление на национално, регионално (на равнище щат и окръг) и институционално ниво.

- Добре представени специфики на американското училищно образование (в т.ч. частно), с очертаване на безспорни предимства по отношение на организацията на учебния процес и възпитание на учениците в хуманни и демократични ценности.

- Подробен анализ на историята, организацията, управлението, постиженията и проблемите на три „американски“ частни училища в България и SWOT-анализ на тяхното управление.

- Анализът и изводите от емпиричното изследване, проведено през 2018 г. с цел проучване на отношението към „американските“ модели на образование от страна на директори, учители, ученици и техните родители, работещи и учещи в трите „американски“ училища, както и нагласите за прилагането на „американския“ опит в български частни училища. В емпиричното изследване (проведено чрез анкетиране и фокус-групи) участват 214 респонденти (директори, учители, ученици, родители) от трите „американски“ училища в България. 72 от всички респонденти са директори, учители, ученици, родители от български частни училища. Изследването показва общо одобрение на „американския модел“ от респондентите, както и позитивна нагласа за възприемане на положителен опит от някои български учители и директори, работещи в частния сектор.

- Предложеният от автора на дисертационния труд Теоретичен модел за прилагане на американски управленски опит в българското частно образование, който е резултат от емпиричното изследване и проучване на тексаския опит за изграждане на успешно, ефективно училище. Моделът представя виждането на автора в четири основни направления (дейности), характерни за управлението на всяко училище: управление на училището като организация; управление на персонала; управление на учебно-

възпитателния процес; управление на комуникацията с родителите и тяхната ангажираност в организацията и управлението на училищния живот. Нагласите за прилагането на този модел са обект на дискусии в две фокус-групи с родители и учители от „американските“ и от български частни училища.

- Предложенията за възможно прилагане на американския опит в организацията и управлението на български частни училища, конкретизирани в пар. 3.4. и като препоръки в Заключениеето на дисертационния труд.

Присъединявам се към изводите на докторанта, направени в края на дисертационния труд и към обобщените приноси в автореферата.

Списъкът с използваната **литература** по темата е убедителен както по отношение на количеството (97заглавия, от които 78 на английски език), така и на актуалността на концепциите, авторите и проблематиката.

Раздел „**Приложения**” съдържа инструментариума за провеждане на емпиричното изследвания.

***Заключение:** Дисертационният труд на Цвета Красиминова Каменополска отговаря напълно на всички изисквания към такъв вид научен труд.Целта е постигната.Задачите са изпълнени. Хипотезата е доказана. Езикът и стилът са перфектни.Затова предлагам убедено на научното жури да присъди научната степен „Доктор“ на Цвета Красиминова Каменополска в Проф. направление 1.1. Теория и управление на образованието, Докторска програма Образователен мениджмънт*

АВТОР НА СТАНОВИЩЕТО:

(проф. дп Вяра Гюрова)

06.01.2020